

Kunnskapsdepartementet (KD)
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:

Oslo, 30.08.2017
Vår ref: Robert Hval Straumann/ 17-22194

Innspill fra Hovedorganisasjon Virke til ekspertgruppens rapport: "Med kvalitet som kriterium"

Vi viser til rapporten «Med kvalitet som kriterium – Gjennomgang av tilskuddsordningen for private høyskoler»

Hovedorganisasjonen Virke har i overkant av 20 000 medlemmer. Disse medlemmene har over 215 000 ansatte og representerer bredden i handels- og tjenestesektoren.

Virke er også organisasjonen for ideelle og frivillige organisasjoner. Våre medlemmer er ideelle sykehus, rehabiliteringsinstitusjoner, sykehjem, skoler, interesseorganisasjoner, og en rekke andre virksomheter. I denne sammenhengen er det særlig relevant at vi organiserer de ideelle høyskolene i Norge.

Om utredningen

Vi mener at rapporten er viktig av flere grunner. For det første gir den et bilde av status for private høyskoler, og hvilke utviklingstrekk vi har sett i denne sektoren. Det gir et godt grunnlag for å se sektoren i helhet og til å sette politiske mål for hva institusjonene skal bidra med.

Rapporten rydder også i de mest sentrale rammevilkårene for sektoren knyttet til statlig finansiering. Gjennomgangen er nyttig for å forstå sektoren, og for å vurdere framtidig finansieringssystem.

I mandatet pekes det på ulike områder hvor ekspertgruppen skal vurdere om det skal gjelde universelle rammer for alle institusjoner eller om det skal åpnes for differensiering. Dette er et sentralt spørsmål, fordi det berører både eventuell forskjellsbehandling mellom statlige og private høyskoler og innad blant private høyskoler.

Forslagene fra ekspertgruppen

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.virke.no

Vi har først og fremst vurdert noen prinsipielle punkter og nye forslag fra ekspertgruppen. Vi forventer at organisasjonene blir invitert inn i videre utvikling av et framtidig regelverk.

Midler til bygg og infrastruktur

Ekspertgruppen foreslår at det etableres en øremerket tilskuddsordning på egen post i statsbudsjettet for bygg og infrastruktur. Institusjoner som er inne i tilskuddsordningen for private høyskoler over kap. 260 post 70, kan søke Kunnskapsdepartementet om tilskudd til oppgradering og rehabilitering av lokaler, øvrig infrastruktur, utstyr og inventar over denne posten. Ekspertgruppen ser for seg en budsjetttramme på om lag 50 mill. kroner årlig. Det foreslås primært at dette finansieres gjennom en budsjettøkning med friske midler, alternativt gjennom en prosentuell omfordeling innenfor eksisterende budsjetttramme til private høyskoler eller en kombinasjon av budsjettøkning og omfordeling.

Virke mener at dette er et godt forslag, og som adresserer en skjevhet i dagens system. Statlige høyskoler har anledning til be om investeringsmidler over statsbudsjettet til slike satsinger, mens private høyskoler ikke har tilsvarende adgang. Forslaget sikrer fordeling av midler for oppgraderinger og nysatsinger til private høyskoler. Vi vil understreke at det er nødvendig å hente dette fra friske midler. Omfordeling innenfor eksisterende budsjetttramme vil gå utover utdannings- og forskningsaktivitet i sektoren.

Tilskuddsordningen

Ekspertgruppen mener at grunnlag for å gjøre store endringer i måten utdanningstilbudet dimensjoneres på, og at det ikke er behov for en statlig dimensjonering av omfang og tilbud ved institusjonene. Det er tilstrekkelig med tildeling av studieplasser innenfor politisk prioriterte områder. Ifølge ekspertgruppen er det dermed ikke grunnlag for å foreslå endringer i fordelingen av midler mellom institusjoner og utdanningstilbud.

Ekspertgruppen mener også at det ikke er grunn til å forskjellsbehandle statlige og private aktører med hensyn til krav om måloppnåelse ved bruk av offentlige midler.

Tilskuddsordningen må være forutsigbar, slik at institusjonene kan arbeide for en god og langsiktig styring av virksomheten.

Ekspertgruppen ønsker ikke en differensiering mellom ulike institusjonskategorier, feks institusjoner med og uten akkreditering innenfor tilskuddsordningen eller en differensiering av private vitenskapelige høyskoler og private høyskoler. Ekspertgruppen viser til at det ikke er mekanisme for ulik finansiering i finansieringssystemet for ulike institusjonskategorier innenfor den statlige sektoren. Ekspertgruppen er opptatt av å ikke ha en slik særordning når det gjelder finansieringen av private institusjoner.

Virke mener at alle høyskoler innenfor tilskuddsordningen bør likebehandles. Særordninger er uheldig for forutsigbarhet og hensynet til transparens i sektoren. Selv om det skaper mindre handlingsrom både politisk og administrativt, mener vi forutsigbarhet for institusjonene veier tyngst.

Ekspertgruppen foreslår også at Kunnskapsdepartementet foretar en gjennomgang av tilskuddsprosentsatsen og vurderer om det bør fastsettes klare terskelverdier (intervall) for når departementet bør gi en avkortning av tilskuddet ved bruk av tilskuddsprosentsats med

hensyn til nivået på studieavgifter. Kunnskapsdepartementet bør vurdere om de nåværende tilskuddsprosentsatsene på 70, 50 og 30 er hensiktsmessige nivåer.

Virke mener at en nærmere utredning av tilskuddsprosentsatsen er nødvendig. Her bør man vurdere ulike modeller for å fastsette denne satsen. Dagens praksis oppleves tilfeldig og bør endres.

Vi mener at tilskuddsprosentsatsen må settes slik at det er rom for noe finansiering gjennom studieavgifter uten å få avkorting i tilskuddet. Samtidig skal institusjonene ha incentiver til å gi flest mulig tilgang til utdanning, i tråd med prinsippene som gjelder for statlige studietilbud.

Vi mener at en mulig løsning kan være å sette en terskelverdi på anslagsvis 20 prosent finansiering over studieavgifter før avkorting. Utover det kan tilskuddet forholdsmessig avkortes. Det vil gi noe fleksibilitet for institusjonene samtidig som det begrenser studieavgiftsfinansieringen. Fremfor alt er det mer forutsigbart enn dagens system.

Kriterier for tilskudd

Ekspertgruppen mener at de samme kravene skal stilles til alle private institusjoner i form av felles minimumskrav for å kunne motta statlig tilskudd, og at det også fremover skal være en politisk vurdering som ligger til grunn for om en privat høyskole skal få tilskudd.

For å oppnå ønsket om å styrke utdanningskvaliteten i sektoren og sikre at institusjonene driver profesjonell kvalitetsutvikling innenfor forutsigbare rammer for studenter og tilsatte, foreslår ekspertgruppen at kun institusjoner med akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet kan søke om statstilskudd.

Vi mener at dagens rammer i stor grad sikrer kvalitet i sektoren. Krav fra NOKUT, styringsdialogen med departementet og den nye tilsynsenheten for høyskolene er bare noe av det som bidrar til å oppfylle dette.

Virke støtter likevel at innføres et krav om institusjonsakkreditering for å kunne motta tilskudd. Akkreditering er med på å sette en tydelig terskel for kvalitet som vil likestille de private med de statlige høyskolene i større grad.

Et slikt krav bør imidlertid ikke gå utover muligheten til å etablere nye studietilbud, og vi ber derfor om at konsekvensene for bredden av institusjonene i dagens system blir vurdert. Et vesentlig moment er også om institusjoner som i dag faller inn under bevilgningen til private høyskoler vil kunne drive sine tilbud videre under for eksempel rammene som gjelder for fagskoler.

Vi mener også at det er behov for gode overgangsordninger før et slikt krav innføres. Institusjonene må få rom til å gjøre det nødvendige kvalitetsarbeidet eller eventuell omstrukturering som er nødvendig for å oppfylle kravet om akkreditering. Departementet må også vurdere om det er særlig viktige studietilbud som bør ivaretas særskilt.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Inger Helene Venås
Direktør

Robert Hval Straumann
Fagsjef